

Till
Kammarrätten Jönköping gnm
Transportstyrelsen
601 73 Norrköping

Överklagande av beslut TSG 2020—2356

Sveriges MotorCyklister, SMC, har under tio år haft direktåtkomst till STRADA. Ansvarig tjänsteman i SMC har genomgått den obligatoriska utbildningen, dels för att lära sig använda statistikverktyget, dels få en utbildning i hur uppgifterna får användas inom SMC för att säkerställa att organisationen följer regler i Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Direktåtkomsten till STRADA har varit ett viktigt verktyg i organisationens dagliga trafiksäkerhetsarbete. Det handlar om remissvar, information, rapporter, utbildningar och liknande.

SMC har sedan organisationen stängdes av från STRADA begärt och fått uppgifter om olycksstatistik via en handläggare på Transportstyrelsen. SMC konstaterade vid mottagandet att händelseförloppet då olyckan skedde saknas. För SMC är det avgörande att organisationen får tillgång till information om varför olyckor sker. Att undanhålla denna uppgift från SMC försämrar möjligheten att bedriva ett trafiksäkerhetsarbete lokalt, regionalt och nationellt.

En ytterligare ansökan gjordes av SMC då händelseförloppet för varje olycka i kombination med de andra uppgifterna som erhållits begärdes ut med stöd av 24 kap. 8 § Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Transportstyrelsen ansåg att uppgifter om händelseförloppet kunde innehålla detaljerade redogörelser för själva olyckstillfället som till exempel misstanke om alkohol, egen utsago om berusning, skadeinformation och i undantagsfall uppgift om personnamn. Dessa uppgifter anser Transportstyrelsen utgör ett omvänt skaderequisit enligt lagen och att de begärda uppgifterna skulle kunna leda till enskilda eller deras anhöriga lider skada eller men.

SMC överklagar härunder Transportstyrelsens beslut på följande grunder

Av 24 kap. 8 § framgår följande: *Sekretess gäller i sådan särskild verksamhet hos en myndighet som avser framställning av statistik för uppgift som avser en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden och som kan hänföras till den enskilde.*

Motsvarande sekretess gäller i annan jämförbar undersökning som utförs av Riksrevisionen, av riksdagsförvaltningen, av Statskontoret eller inom det statliga kommittéväsendet. Detsamma gäller annan jämförbar undersökning som utförs av någon annan myndighet i den utsträckning regeringen meddelar föreskrifter om det.

Uppgift som behövs för forsknings- eller statistikändamål och uppgift som inte genom namn, annan identitetsbeteckning eller liknande förhållande är direkt hänförlig till den enskilde får dock lämnas ut, om det står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men. Detsamma gäller en uppgift som avser en avliden och som rör dödsorsak eller dödsdatum, om uppgiften behövs i ett nationellt eller regionalt kvalitetsregister enligt patientdatalagen (2008:355).

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år, om uppgiften avser en enskilds personliga förhållanden, och annars i högst tjugo år. Lag (2014:415).

Uppgifterna som SMC begärt har endast informativ och undersökande karaktär på systemnivå, inte på individnivå. SMC behöver informationen för att kunna bedriva ett effektivt trafiksäkerhetsarbete. Sverige har profilerat sig internationellt som världsledande på trafiksäkerhet och beskriver att en del av framgången beror på samverkan för att nå Nollvisionen, något som SMC deltagit i. Att inte längre få kunskap om varför MC-olyckor sker gör att vi måste upphöra med delar av verksamheten. SMC kommer inte längre att känna till varför vissa vägar är olycksdrabbade, varför det sker oförklarligt många olyckor i en korsning eller cirkulationsplats och varför dödsolyckor sker gång på gång på samma plats.

I bilaga 1 finns ett exempel på kolumnen "händelseförlopp" från Dalarnas län. Här framgår tydligt att uppgifterna inte är till men för den enskilde. Vid en olycka fanns uppgift om alkohol som strukits. För SMC känns Transportstyrelsens beslutsmotivering som en efterhandskonstruktion. Arbetet som SMC bedrev och fortsättningsvis avser att bedriva med hjälp av STRADA handlar enbart om att använda statistiken för trafiksäkerhetsfrämjande åtgärder. Denna information kan därför inte på något sett leda till men för de enskilda eller deras anhöriga.

Högsta Förvaltningsdomstolen, HFD, har i ett liknande fall, HFD 2012:64, kommit fram att statistiksekretess inte hindrar utlämnande av uppgifter om namn på tingsrätter i en tabell över utdömda brottspåföljder. I det fallet tog man även hänsyn till dels att denna statistik skulle leda till att dessa uppgifter kunde leda till enskilda domares uppgifter samt till uppgifter av de som hade blivit dömda för brott. Vidare har domstolen också tagit i beaktan vem som begärde ut de uppgifterna och hur de skulle användas.

SMC konstaterar att frågeställningen i det rättsfallet liknar SMC:s ansökan. Mot bakgrund av beslut i HFD 2012:64 anser SMC att ett liknande synsätt bör gälla avseende utlämnande av uppgifter från STRADA avseende händelseförlopp. Även i frågan om vem som begär ut uppgifterna i STRADA konstaterar SMC att omständigheterna är likadana. Det finns ett offentligt intresse i att redogöra för vad som orsakade de trafikolyckorna som berörde tvåhjuliga motorfordon 2019. SMC är en trafiksäkerhetsorganisation som under närmare 60 år bedrivit trafiksäkerhetsarbete för motorcyklister och mopedister. Kunskap om varför olyckor sker är en självklar grund för hela trafiksäkerhetsarbetet.

Av 12 a § förordning (2008:1300) med instruktion för Transportstyrelsen framgår dessutom följande: *Transportstyrelsen får inom sitt verksamhetsområde samverka med andra aktörer och vidta åtgärder i syfte att nå det transportpolitiska hänsynsmålet om säkerhet. De åtgärder som vidtas ska på ett effektivt sätt bidra till att målet uppfylls. Förordning (2015:10).*

Det ligger i offentlighetens intresse att flera aktörer förutom statliga myndigheter och/eller kommuner kan bedriva ett effektivt arbete som främjar trafiksäkerheten. Såväl regering som riksdag påtalar vikten av samverkan med civilsamhället och organisationer som SMC. En fortsatt god samverkan med SMC gynnar Transportstyrelsens målsättning och bidrar till ett effektivare arbetssätt vad gäller trafiksäkerheten i Sverige.

SMC:s ansökan om att få ut de begärda uppgifterna ska därför beviljas.

I samband med detta konstaterar SMC att Transportstyrelsens beslut om att utesluta organisationen från någon direkt tillgång till STRADA från början saknar saklig grund. Även med beaktan av myndighetens nya tolkning av denna paragraf konstateras att sekretessen och den enskildes intressen inte åsidosätts mot bakgrund av hur SMC tidigare använt de uppgifterna ur STRADA.

Borlänge den 26 mars 2020

För Sveriges Motorcyklister

Jesper Christensen
Generalsekreterare

Maria Nordqvist
Politisk sekreterare

Christian Paral
Jurist

Bilaga 1: Händelseförlopp Dalarnas län- exempel på underlag.

